

Avaliku teabe seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus

§ 1. Avaliku teabe seaduse muutmine

Avaliku teabe seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 3¹ lõiget 6 muudetakse ja sõnastatakse järgnevalt:

„(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud teabe kohta avaldatakse andmekirjeldused, kuid üldiseks kasutamiseks antakse üksnes selline osa teabest, mis ei sisalda juurdepääsupiiranguga teavet ning mille üldiseks kasutamiseks andmisega ei kaasne juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tuleku oht.“

2) 1. peatükki lisatakse paragrahvid 4² ja 4³ järgnevas sõnastuses:

„§ 4². Andmeelement

Andmeelement on kõige väiksem eristatud andmete struktuuri ühik andmekogus või muus andmestikus. See on jagamatuna käsitletav andmete üksus.

§ 4³. Andmekirjeldused

Andmekirjeldused on andmeelemendi ning kõigi tema nime ja sõnu sisaldavate andmestruktuuride kindlale struktuurile vastav kirjeldused.“

3) paragrahvi 29 lõiget 6 muudetakse ja sõnastatakse järgnevalt:

„(6) Teabevaldaja tagab masinloetaval kujul avaandmete ja kogu tema poolt avalike ülesannete täitmiseks kasutatava avaliku teabe kohta käivate andmekirjelduste kättesaadavuse Eesti teabevärava kaudu.“

4) paragrahvi 32¹ lõiget 1 täiendatakse punktiga 5:

„5) andmekirjeldustele;“

5) paragrahvi 32¹ lõiget 4 täiendatakse pärast tekstiosa „valdkonna teenuste“ tekstiosaga „ja andmekirjelduste“.

6) paragrahvi 32¹ lõiget 5 täiendatakse pärast teksti osa „kogutavate andmete täpsemakoosseisu“ tekstiosaga „, nõuded riigiportaali kaudu kättesaadavaks tehtavate avaandmetele ja andmekirjeldustele, nende avaldamise korrale“.

7) paragrahvi 43² lõiget 1 muudetakse ja sõnastatakse järgnevalt:

“(1) Riigi infosüsteemi kuuluvad infosüsteemide andmevahetuskihiga liitunud andmekogud ja andmekogude pidamist kindlustavad süsteemid.“

8) paragrahvi 43³ lõiked 3-5 tunnistatakse kehtetuks;

9) paragrahvi 43⁵ täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Andmekogude põhimäärused tuleb kooskõlastada Andmekaitse Inspeksiooniga, Maa- ja Ruumiametiga, Statistikaametiga ning Riigi Infosüsteemi Ametiga.“

10) paragrahvi 43⁹ lg 1 p 6 tunnistatakse kehtetuks;

11) seaduse 5¹. peatükki täiendatakse §-ga 43¹¹ järgmises sõnastuses:

“§ 43¹¹. Andmejälgija

(1) Andmejälgija on riiklik infosüsteem, mille eesmärk on võimaldada füüsilisele isikule anda Eesti teabevärava vahendusel ülevaade tema isikuandmetega seotud päringutest avalike ülesannete täitmiseks kasutatavates andmekogudes.

(2) Andmejälgija vastutav töötaja on Justiits- ja Digiministeerium ning volitatud töötaja on Riigi Infosüsteemi Amet.

(3) Andmejälgijaga liidestunud andmekogu vastutav töötaja tagab, et andmesubjektil on võimalik andmejälgija vahendusel tutvuda tema isikuandmetega seotud päringulogidega kolme aasta jooksul alates vastava logikirje avaldamisest Eesti teabeväravas. Kui andmekogu aluseks olevas õigusaktis on ette nähtud kolmest aastast lühem päringulogide säilitustähtaeg, lähtutakse lühemast säilitustähtajast.

(4) Nõuded andmejälgija kasutusele võtmise, kasutamise, haldamise ja majandusliku põhjendatuse hindamise täpsemad tingimused ja korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.“

12) paragrahvi 43¹¹ täiendatakse lõigetega 2¹-2⁵ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Andmejälgijaga liidestumine on kohustuslik kõigi infosüsteemide andmevahetuskihiga liidestatud andmekogude pidamisel, välja arvatud andmekogudele:

- 1) milles töödeldav andmekoosseis ei sisalda andmesubjekti Eesti isikukoodi;
- 2) mis on asutatud rahvusvahelisest lepingust tulenevate ülesannete täitmiseks;
- 3) mille liidestamine andmejälgijaga on majanduslikult põhjendamatult.

(2²) Andmekogu andmejälgijaga liidestamata jätmisel teavitab andmekogu vastutav töötaja Riigi Infosüsteemi Ametit põhjendamatult viivitusega vastavast otsusest ja andmekogu suhtes kohalduvast, käesoleva paragrahvi lõike 2¹ punktides 1 - 3 sätestatud liidestumiskohustuse erandist koos põhjendustega.

(2³) Andmejälgijasse edastab andmesubjektiga seotud päringu logikirjed andmekogu vastutav töötaja, kes andmeid päris.

(2⁴) Täiendavalt võib andmekogu vastutav töötaja, kes andmeid väljastas, edastada andmejälgijasse sama päringuga seotud logikirje, kui logikirje kirjeldab andmete saaja poolt andmesubjekti isikuandmete töötlemist.

(2⁵) Kui andmed väljastatakse eraõiguslikule juriidilisele isikule, edastab päringulogikirje andmejälgijasse käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud andmekogu vastutav töötaja.“

13) seaduse 5¹. peatükki täiendatakse §-ga 43¹² järgmises sõnastuses:

„§ 43¹². Riiklik postkast

(1) Riiklik postkast on riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu, mis on asutatud järgmistel eesmärkidel:

- 1) võimaldada riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutusel edastada isikule elektrooniliselt teavet ning tõendada teabe saatmise fakti;
- 2) kätte toimetada riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustel dokumente ning tõendada kättetoimetamise fakti;
- 3) võimaldada dokumentide riskättetoimetamist erinevate infosüsteemide vahel.

(2) Riikliku postkasti andmekogu koosneb järgmistest andmestikest:

- 1) teadete andmestik, milles töödeldakse andmeid käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud eesmärkidel;
- 2) kätte toimetatavate dokumentide andmestik, milles töödeldakse andmeid käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 ja 3 nimetatud eesmärkidel.

(3) Riikliku postkasti andmekogus töödeldakse järgmisi andmeid:

- 1) teadete andmestikus – füüsilise isiku isikukoodi või juriidilise isiku puhul tema registrikoodi ning tema esindaja isikukoodi, isiku kontaktandmed, isikule saadetud teavitused postkasti tulnud kirjade kohta ning muid teavituse metaandmeid;
- 2) kätte toimetatavate dokumentide andmestikus – füüsilise isiku isikukoodi või juriidilise isiku puhul tema registrikoodi ning tema esindaja isikukoodi, isiku kontaktandmed, kätte toimetavate dokumentide puhul kättetoimetamise fakt ja vastuvõtmise aeg ning muid kättetoimetamise metaandmeid.

(4) Riikliku postkasti andmekogu vastutav töötleja on Riigi Infosüsteemi Amet.

(5) Riikliku postkasti andmekogu andmeid säilitatakse kolm aastat. Kättetoimetamist vajavaid dokumente ja nende andmeid säilitatakse vastavalt eriseadustes sätestatule.

(6) Riikliku postkast andmekogu infosüsteemi pidamise, haldamise ja kasutamise korra ning andmekogu põhimääruse kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega, milles sätestatakse:

- 1) vastutava töötleja ülesanded;
- 2) andmekogusse kantavate andmete täpsem koosseis ja edastamise kord, sealhulgas vajaduse korral andmekogus töödeldavate isikustamata andmete koosseis;
- 3) andmekogu infosüsteemidega liidestamise täpsemad tingimused;
- 4) andmeandjad ja nende poolt edastatavad andmed;
- 5) muud riikliku postkasti andmekogu infosüsteemi pidamise, haldamise ja kasutamisega seotud korralduslikud küsimused.“

14) paragrahvi 43¹² täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

“(3)¹ Riikliku postkasti kasutamine on riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutusele kohustuslik isikule elektroonilise teabe edastamisel.”

15) seaduse 5¹. peatükki täiendatakse §-iga 43¹³ järgmises sõnastuses:

“§ 43¹³. Dokumendihalduse riiklik infosüsteem DORIS

(1) Dokumendihalduse riiklik infosüsteem DORIS on riiklik andmekogu, mille eesmärk on tagada dokumentide ühtne ja nõuetele vastav haldamine avaliku sektori asutustes, toetada asutuste vahelist koostööd ja teabevahetust ning dokumentide avalikustamist ja läbipaistvust.

(2) Dokumendihalduse riiklikus infosüsteemis töödeldakse järgmisi isikuandmeid:

- 1) isiku üldandmed;
- 2) isiku suhted perekonnaga ja tuttavatega seotud andmed;
- 3) isikuga seotud dokumentide andmed;
- 4) isikuga seotud menetluste andmed;
- 5) isiku hariduse ja tööga seotud andmed;
- 6) isiku varaliste õiguste ja kohustustega seotud andmed, sh sissetulekute andmed;
- 7) isiku karistatuse andmed;
- 8) isiku terviseandmed;
- 9) isiku poliitilise kuuluvuse, soolise ja usulise enesemääratluse andmed;
- 10) maksu-, panga- ja ärisaladust sisaldavad andmed.

(3) Dokumendihalduse riikliku infosüsteemi kaasvastutavad töötlejad on Riigi Tugiteenuste Keskus ja infosüsteemi kasutavad asutused.

(4) Dokumendihalduse riiklikus infosüsteemis töödeldavaid andmeid säilitatakse kuni 75 aastat.

(5) Dokumendihalduse riikliku infosüsteemi asutab ja selle põhimääruse kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega, milles sätestatakse:

- 1) andmeandjad ja neilt saadavad andmed;
- 2) täpsem andmekoosseis;
- 3) kaasvastutavad töötlejad ja nende ülesanded;
- 4) volitatud töötlejad ja nende ülesanded;
- 5) andmetele juurdepääs ja nende väljastamise kord;
- 6) andmete säilitamise täpsemad tähtajad andmekategooriate kaupa;
- 7) muud korralduslikud küsimused.”

16) paragrahvi 45 lõiget 1 täiendatakse punktiga 4 järgmises sõnastuses:

„4) avaandmete ja andmekirjelduste avalikustamisel ja kättesaadavaks tegemisel.“

17) paragrahvi 46⁶ lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Andmete põhiandmeteks oleku määrab andmekogu vastutav töötleja kindlaks andmekogu aluseks oleva õigusakti alusel Eesti teabeväravas. Põhiandmete kindlaksmääramisel lähtutakse andmekogu asutamise eesmärgist.“

18) paragrahvi § 51 lõiget 1 täiendatakse punktiga 5¹ järgmises sõnastuses:

“5¹) on jätnud avaandmed või andmekirjeldused nõuetekohaselt kättesaadavaks tegemata.”

19) seaduse 6. peatükki täiendatakse §-dega 53¹ järgmises sõnastuses:

„§ 53¹ . Riigi Infosüsteemi Ameti järelevalve

Riigi Infosüsteemi Amet teostab haldus- ja riiklikku järelevalvet infosüsteemide andmevahetuskihiga ja andmejälgijaga liidestumise kohustuse täitmise üle ning käesoleva seaduse § 43⁹ lõike 1 punkti 5 ja § 43¹¹ lõike 9 alusel kehtestatud määruses sätestatud nõuete täitmise üle.“

§ 2. Kriminaalmenetluse seadustiku muutmine

Kriminaalmenetluse seadustiku tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 156² lõikes 2 asendatakse sõnad „Valdkonna eest vastutav minister“ sõnadega „Vabariigi Valitsus“;

2) paragrahvi 156² lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Tähtjad menetlusdokumendi elektrooniliseks vastuvõtmiseks on:

1) e-toimiku süsteemist ja maksekäsu kiirmenetluse infosüsteemist saadetud dokumentidel 20 päeva;

2) äriregistrist saadetud dokumentidel 5 päeva.“

§ 3. Maksukorralduse seaduse muutmine

Maksukorralduse seaduse paragrahvi 26 täiendatakse lõikega 2⁴ järgmises sõnastuses:

„(2⁴) Maksusaladusele juurdepääsu õigus on Riigi Infosüsteemi Ametil ulatuses, mis on vajalik avaliku teabe seaduse § 43¹⁰ nimetatud keskse volituste haldamise andmekogu haldamiseks, arendamiseks ja klienditoe pakkumiseks. Juurdepääs hõlmab isiku üldandmeid ning esindusõiguse andmeid.“

§ 4. Ruumiandmete seaduse muutmine

Ruumiandmete seaduse § 75 lõiked 2-9 tunnistatakse kehtetuks.

§ 5. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmine

Tsiviilkohtumenetluse seadustikku tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 311¹ lõikes 8 asendatakse sõnad „Valdkonna eest vastutav minister“ sõnadega „Vabariigi Valitsus“;

2) paragrahvi 311¹ lõige 10 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(10) Tähtjad menetlusdokumendi elektrooniliseks vastuvõtmiseks on:

1) e-toimiku süsteemist ja maksekäsu kiirmenetluse infosüsteemist saadetud dokumentidel 20 päeva;

2) äriregistrist saadetud dokumentidel 5 päeva.“

§ 6. Väärteomenetluse seadustiku täiendamine

Väärteomenetluse seadustikku tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 47¹ lõikes 2 asendatakse sõnad „Valdkonna eest vastutav minister“ sõnadega „Vabariigi Valitsus“;

2) § 47¹ lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Tähtajad menetluskomplekti elektrooniliseks vastuvõtmiseks on:

- 1) e-toimiku süsteemist ja maksekäsu kiirmenetluse infosüsteemist saadetud dokumentidel 20 päeva;
- 2) äriregistrist saadetud dokumentidel 5 päeva.“

§ 7. Seaduse jõustumine

Käesoleva seaduse § 1 punkt 12 jõustub 2027. aasta 1. juunil.

Käesoleva seaduse § 1 punkt 15 jõustub 2027. aasta 1. juulil.

Käesoleva seaduse § 1 punkt 14 jõustub 2030. aasta 24. aprillil.